

concepttekst ROOKPLUIMEN NR. 31 (SEPT. 2013)

Elst (Utrecht) : De schoorsteen van de voormalige steenfabriek in Elst blijft behouden. Hiermee gaat een lang gekoesterde wens van veel Elstenaren, gemeente Rhenen en het Utrechts Landschap in vervulling. De schoorsteen geldt als een markant herkenningspunt met cultuurhistorische waarde. Het herinnert van verre aan de steenfabriek waar veel bewoners hun leven lang hebben gewerkt.

In verband met de hoge hoge restauratiekosten wordt alleen de onderste 32 meter van de 50 meter hoge schoorsteen opgeknapt. De bovenste 18 meter wordt gesloopt. Restauratie daarvan en toekomstig beheer en onderhoud zijn te duur.

Lange tijd was de toekomst van de steenfabriek onzeker. De publieksactie van Het Utrechts Landschap en lokale groepen leverde niet veel op. Rijkswaterstaat heeft de kosten en baten van diverse opties tegen elkaar afgewogen. De kosten van sloop, afvoer en verwerking van vrijkomend materiaal zijn vergeleken met kosten voor gehele en gedeeltelijke restauratie en behoud van de schoorsteen.

De vergunningaanvragen voor de aanpassing zijn inmiddels in voorbereiding. Het opknappen van de schoorsteen vindt naar verwachting plaats vanaf september. Na afronding van het werk verkeert de schoorsteen weer in een goede en toekomstbestendige staat.

De werkzaamheden aan de schoorsteen vinden plaats in het kader van het project 4 maatregelen Nederrijn. Dit project maakt deel uit van Ruimte voor de Rivier, een programma van 34 projecten dat zorgt voor droge voeten in het rivierengebied. Naast veiliger wordt het rivierengebied aantrekkelijker. Met ruimte voor natuur en recreatiemogelijkheden.

Lijnden (Haarlemmermeer) :

Op 25 juni werd gevierd dat er een begin is gemaakt met de herbestemming van gemaal De Lynden in de gemeente Haarlemmermeer. Mede dankzij een bijdrage van de gemeente kan de schoorsteen van het rijksmonument gerestaureerd worden. De feestelijkheden werden opgeluisterd door Hans Pluckel van het hoogheemraadschap van Rijnland, Sylvia Pijnenborg van BOEi en Michel Bezuijen, wethouder van gemeente Haarlemmermeer. Ter herinnering aan de operatie 'Graan voor Visch', het motto van de droogmaking van de Haarlemmermeer in 1849 – 1851, wisselden zij vaatjes haring en flesjes korenwijn uit.

De restauratie van de schoorsteen wordt uitgevoerd door Harm Meijer, specialist op dit gebied. De schoorsteen is eerst van binnen schoongemaakt, vervolgens is het siermetselwerk van de kraag bovenin gerepareerd, daarna is ring voor ring naar beneden gewerkt. Zodra de benodigde financiering en het huurcontract met de toekomstige huurder rond is, gaat BOEi verder met de restauratie van de andere delen van het gemaal. Inmiddels zijn alle procedures doorlopen om het achterste deel van het gemaal te kunnen herbestemmen tot een restaurant. In 2012 heeft het hoogheemraadschap van Rijnland het gemaal overgedragen aan BOEi, zodat BOEi kan zorgen

voor het behoud van dit rijksmonument.

Schoorsteen in ere hersteld dankzij 'MAX Monumentaal'

Wageningen: bewoners van Wageningen hebben het waarschijnlijk al opgemerkt: de schoorsteen van Steenfabriek de Bovenste Polder is sinds kort een stuk hoger. Afgelopen voorjaar is er 11 meter bijgekomen en daardoor is het bouwwerk uit 1923 nu net zo hoog als hij ooit was; ruim 44 meter. Deze hersteloperatie is mogelijk gemaakt dankzij het nieuwe televisieprogramma Max Monumentaal, een initiatief van de BankGiro Loterij. Op dinsdag 10 september is de uitzending over de Bovenste Polder te zien, waarin niet alleen de spectaculaire restauratie in beeld wordt gebracht, maar ook de zoektocht naar de originele hoogte van de schoorsteen. Met deze kroon op het werk wordt een project afgerond dat startte in 1986; toen richtte onder meer architect Pieter Roza een werkgroep tot behoud op. De restauratie en herbestemming volgde in 1996-1998 gevolgd door deelrestauraties in 2002 en 2005.

Amersfoort: Amersfoort heeft een rijke industriële geschiedenis. Van de gebouwen die ons aan die geschiedenis herinneren is nog maar weinig over. Siesta spant zich in om het industriële erfgoed te documenteren en onderneemt initiatieven die leiden tot behoud. Ter gelegenheid van het jubileum start Siesta een actie om gelden bijeen te brengen voor de restauratie van de Fabrieksschoorsteen van Warner Jenkinson. Een bijdrage voor het restauratiefonds wordt zeer op prijs gesteld.

Tilburg: Aannemersbedrijf Orly en Endevoets is vanaf augustus aan het werk met de restauratie van twee monumentale industrieschoorstenen bij het TextielMuseum in Tilburg. De opdracht wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente Tilburg en restauratieadviesbureau Groot Gunneweg uit Delft. De twee schoorstenen horen bij de voormalige textiel fabriek, waarin sinds 1982 het TextielMuseum gevestigd is. De schoorstenen, die staan aan de Goirkestraat en de Bisschop Bekkerslaan, zijn begin 19e eeuw gebouwd en zijn beide Rijksmonument. Het zijn imposante bouwwerken van ca. 38 meter hoog, met een omtrek van ongeveer 11 meter bij de voet. Het project bestaat uit metselwerk restaureren, voegwerk herstellen en steigerbouw. Bijzonder daarbij is, dat de schoorsteen aan de Goirkestraat een restant heeft van een gemetseld bovengronds rookgaskanaal, dat hersteld zal worden. De keuze voor Orly en Endevoets Groep is het resultaat van een strenge selectie. Zo maakte een proeve van bekwaamheid onderdeel uit van de selectieprocedure. Pas nadat deze succesvol werd afgelegd, werd een plan van aanpak en een begroting gemaakt. Om een hoge betrokkenheid van de vaklui bij het project te waarborgen, was één van de vereisten daarnaast dat alle bij het project betrokken medewerkers in dienst moeten

zijn bij het bedrijf dat de opdracht zou gaan uitvoeren. Orly en Endevoets Groep bood de beste prijs/kwaliteitverhouding en won deze aanbesteding.

ROOKPLUIMEN 32 (JAN. 2014)

WIRDUM - De dertig meter hoge schoorsteen van de oude steenfabriek Rusthoven in Wirdum is donderdag gesloopt.

Dat gebeurde op last van de gemeente Loppersum. De schoorsteen verkeerde in slechte staat. Wethouder Pier Prins (CDA): "We kregen berichten van burgers die zich zorgen maken over de veiligheid. We maakten daar melding van bij de NAM. Die schakelde het adviesbureau Arcadis in. Uit het onderzoek bleek dat de sloop eigenlijk de enige optie is."

De bouwvallige pijp was volgens de Nederlandse Aardoliemaatschappij (NAM) niet bestand tegen aardbevingen, die als gevolg van de gaswinning ontstaan.

De sloop van de schoorsteen ligt gevoelig. De Stichting Industrieel Erfgoed Noord-Nederland heeft zich lang tegen de sloop verzet. De schoorsteen zou een uniek exemplaar zijn. De stichting drong daarom bij het college aan op een gesprek met de nieuwe eigenaar.

Bekijk hieronder de reportage van RTV Noord over de sloop van de schoorsteen